

LAIKAS

Nr.
355
XVII M.

PERIODICO QUINCENAL LITUANO —

16 DE FEBRERO DE 1965

1965 Metai Tebuna Darbo Ir Aukos Metais Lietuvai

Broliai ir Sesės lietuviai!

Ir 47-ąsias Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metines — Vasario 16-ją — švęsime ne laisvės triumfo ir džiaugsmo nuotaika, o susikaupimo ir ryžto dvasia. Vasario 16-tosios aktas tebėra sovietinio okupanto su tryptas ir lietuvių tauta — išvien su likimo broliais latviais, estais ir kitomis sovietų pavergtomis tautomis — tebekovoja bendrą kovą dėl laisvės. Šioje kovoje lietuvių tauta privalo visų laisvę mylinčių žmonių tal-
kos. Tačiau jos pirmieji talkininkai esame mes patys, laisvieji lietuviai. Tam mus įpareigoja Lietuvių Charta, skelbdama, kad "darbu, mokslu, turtu ir pasiaikojimu lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę". Tam mus skatina Lietuvos laisvės kovos vadovybės kvietimas "padvigubinti savo tautinį pareigingumą, dosnumą ir ryžtą Lietuvos laisvės kovai". Tai mums primena Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, Amerikos Lietuvių Tarybos ir Amerikos Lietuvių bendruomenės vadovybių sausio mėn. susitarimas visomis galimomis priemonėmis 1965 dar labiau stiprinti kovą dėl Lietuvos, dar veikliau įjungti į tą kovą visus patriotus lietuvius.

Šie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metinių minėjimai ypač turi būti visų laisvųjų lietuvių laisvės ryžto demonstracija. 1964 metai buvo laisvųjų lietuvių vieningumo metai. Tegul 1965 būna darbo ir aukos metais Lietuvai!

Broliai ir Sesės lietuviai! Nėra pakaito laisvei ir valstybinei nepriklausomybei. Ir savo kovoje dėl savo ar savo Tėvynės laisvės ir nepriklausomybės mes

esame nenugalimi savo idealais, savo meile laisvei, savo kovinga dvasia ir savo nepalaužiamu pasiryžimu nublokšti nuo Lietuvos nelaisvės jungą!

VARDAN TOS LIETUVOS!

L. Šimutis, Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmininkas.

J. Jasaitis, Amerikos Lietuvių Bendr. Valdybos Pirmininkas.

Prel. J. Balkūnas, Tautos Fondo Pirmininkas.

PASAULIJE PASIŽVALGIUS

MEDICINOS LAIMĖJIMAS

15 metų amžiaus amerikiečiui jaunuoliui, kuriam traukinio nelaimėje buvo nukirsta ranka, Bostono ligoninėje chirurgai suaugino kaulą, o kitomis operacijomis sumezgė nervus ir raumenis. Dabar jau jaunuolis vėl gali laisvai naudoti savo ranką be jokių trukdymų.

ESTERA ELINAITĖ

Estera Elinaitė, jauna vilnietė pianistė, siunčiama į tarptautinį F. Šopeno vardo pianistų konkursą, kuris įvyks 1965 m. vasario 22 — kovo 13 Varšuvoje. Iš visos Sovietų Sąjungos siunčiami tik keli gambiausi pianistai, atrinkti Maskvoje pr-

vesto konkurso keliu. E. Elinaitėi yra būdingas lyriškumas ir poetiškumas — du būtini pradai geram F. Šopeno kūrinių išpildymui.

V. Kst

JEZUITŲ ORDENAS RINKS NAUJĄ GENEROLĄ

Šių metų gegužės mėnesio šaukiami 90-ties Jezuitų provincijų, kurios apima 35 tūkstančius Jezuitų kunigų visame pasaulyje, rinkimai. Rinkimuose dalyvaus 200 atstovų iš įvairių kraštų išrinkti Jezuitų Ordenc valdytoja, vietoje mirusio Jean Baptiste Jansens, kuris valdė šį ordeną nuo 1946 metų.

KOMP. T. B. MARKAITIS

Kompozitorius T. B. Markaitis, SJ, parašė muziką naujoms Mišių giesmėms lietuvių kalboje, pagal kun. St. Ylos žodžius. Tinka bendram ir vienbalsiam žmonių giedojimui. Gaunamos pas Tėvus Jezuitus Čikagoje, 2345 West 56th., Chicago, Ill. 60636.

• Toronto Universiteto profesorius E. Baer gavo premiją už mokslinius darbus riebaly tyrimo srityje. Premija buvo įteikta JAV-bių mokslininkų suvažiavime Pensilvanijoje. Prie tų darbų yra prisidėjęs ir lietuvis dr. J. Murauskas, savo studijų metu Toronte.

• Jonas Čekanauskas atvažiavusiųjų Amerikos lietuvių prela J. Balkūno ir prel. I. Albavičiaus garbei parengė šaunią vakarienę, kurioje dalyvavo Prelatai J. Balkūnas ir I. Albavičius, muzikas V. Rimavičius, Šv. Cecilijos choro dirigentas, ALOST pirmininkas J. Čikštas, kun. Juozas Margis buv. Argentinos konsulas Lietuvoje Arnaldo Barsanti su ponija, Lietuvių "Balso" redaktorius Kostantas Norkus, ponų Povilauskų šeima ir visa ponų Čekanauskų šeima ir p-lės Olgos Čekanauskaitės sužieduotinis p. E. Barbero.

A. L. CENTRE, Tabarė 6950 — Buenos Aires

Šeštadienį, kovo — marzo 20 dieną punktualai 21 val. įvyks šaunios

KAZIMIERINĖS IR JUOZAPINĖS

su vaišėmis prie bendrų stalų, programa scenoje, dalyvaujant ALC Ansambliui ir orkestrui. Turtinga loterija ir staigmenos. Pasižymėkite kalendoriuje tą dieną ir keletai valandų palikę kasdieninius rūpesčius, atvyke su šeimyna, draugais bei pažįstamais į AL Centrą, kur visada rasite gerą nuotaiką, skanius patiekalus bei gėrymus, linksmai šokantį jaunimą ir senimą lietuviškus bei moderniškus šokius.

LAUKSIME — ALC Valdyba

"EL TIEMPO"

Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires
T. E. 208 - 5027
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
Nr. 822.776
Director responsable — J. MARGIS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL	Franqueo Pagado
	Concesión N° 1384
	Tarifa Reducida
	Concesión N° 4015

LIETUVIAI PAS VICEPREZIDENTĄ

Dr. C. PERETTE

Vasario mėn. 5 dieną lietuvių priėmė Argentinos Respublikos vice-prezidentas Dr. C. Perette. Audiencijos metu buvo tartasi Lietuvos atstovybės suspendavi-

tenciją naudojosi turtinga "Revistos Baltica" medžiaga. O pavartęs "Lituania entre fuego Cruzado" rekomendavo, kad ši knyga būtų įteikta Respublikos

Iš deš.: V. Nalivaika, Dr. C. Perette, J. Čikštas, K. Norkus, J. Ziberka, S. Babronis, Dr. T. Reboras

mo klausymų, buvo įteiktas ponui vice-prezidentui atitinkamas memorandumas. Pasikalbėjime Vice-prezidentas pažadėjo artimiausiu laiku pastudijuoti šį klausimą ir su ministeriais išspresti šį lietuviams reikalą. Tuo pačiu pažadėjo rekomenduoti atitinkamiems ministeriams priimti lietuvių atstovus, kad galėtų nuodugniau išsiaiškinti liečiamąją padėtį.

Delegacijoje pas Vice-prezidentą dalyvavo p. Jonas Čikštas ALOS Tarybos pirmininkas, kun. Margis-Marijonų viršininkas ir Lietuvių Aušros Vartų papapijos klebonas, inž. Stasys Babronis-Lietuvai Išlaisvinti Centro Propagandos sekretorius ir Laiko redaktorius, Jurgis Ziberka-Argentinos Lietuvių Centro pirmininkas ir ALOS Tarybos vice-pirmininkas, Konstantas Norkus-Argentinos Lietuvių Balso redaktorius, mokytojas Vincas Vytautas Nalivaika-prekybininkas ir laikraščio "Vocero Isleño" redaktorius Ibicuy salose.

Pasikalbėjimas vyko labai jaukioje nuotaikoje, Gana ilgo pasikalbėjimo metu, buvo paliesta iš įvairių pusių lietuvių padėtis Dr. C. Perette parodė gana didelį susidomėjimą tais reikalais. Po to inž. S. Babronis įteikė ponui Vice-prezidentui "Revista Baltica" ir "Lituania entre fuego cruzado". Vice-prezidentas pareiškė kad šią revistą jis jau pažystas ir vertinąs kaip labai rimtą žurnalą. Jau vykdamas į Ženevos konfe-

RELIGINIS BALETAS KONGRESO METU

Laikė kongreso ypatingo dėmesio vertas buvo religinis baletas, kurį atliko 300 šokėjų, 1.000 choristų ir 250 orkestrantų. Religinį veikalą paruošė vokiečių misijonierius Tėvas Proksch, kuriame buvo atvaizduota visa žmogaus istorija nuo pirmojo žmogaus sutvėrimo iki pat Atpirkimo per Kristaus mirtį an Kryžiaus.

• Industrijas Povilas Savickas su žmona Ona ir dukra Martyta keleta savaikių atostogų išvyko į Montevideo, kur aplankys savo pažystamus ir draugus.

Prezidentui, kad jis galėtų susipažinti su lietuvių tauta ir jos problemomis. Apie lietuvių pagėidavimą jis pažadėjo tartis taip pat ir su Respublikos Prezidentu. Priėmimo metu buvo padaryta keleta istorinių nuotraukų. Atsiveikindamas pareiškė, kad jis dėsiąs pastangų šį reikalą sutvarkyti.

Audiencijos belaukiant Kongreso Rūme "Salon Dorado", kuriame mūsų delegacijai teko prabūti apie keturias valandas, p-lės R. Stoliarin rūpesčiu buvo aprodyti Kongreso Rūmai, kur vyksta visas Argentinos Respublikos gyvenimo tvarkymas. Buvo apžiūrėta "Salon Azul", kur daromi visiems užsienio svečiams įvairūs priėmimai kuris išsklota didžiuliu persų kilimu kainavusiu 10 milijonų pežų ankstybesniais laikais.

Šios salės apšvietimo-Setynas sveria 1.500 Kg. ir yra pakabinatas pačiame Kongreso Rūmų bokšte. Reikalui esant ji nuleidžiama specialiu mechanizmu.

"Salon de Pasos Perdidos", kur dažnai šarvojami mirę senatoriai. Jis yra išpuostas istoriniais Argentinos gyvenimo paveikslais. Aplankyta ir kongreso posėdžių salė (kurioje kartais būna tiek daug triukšmo), senatorių posėdžių salė ir kitos kongreso įstaigos.

Delegacija p-lei R. Stoliarin liko labai dėkinga už parodytą nepaprastai molanų atydumą, kurios pastangomis teko pažinti šią nepaprastą Valstybės įstaigą.

Nors ir nemaža laiko, teko praleisti, bet dalyviai liko patekinti rezultatais ir nuotaika, kuria iš ten išsinešė. Šis įvykis Argentinos lietuvių gyvenime skaitytinas gana reikšmingu, kad buvo surasta proga pasidalinti savo reikalais su Valstybės vaivuočiais, kurie susipažino iš arčiau su lietuvių opiaisiais sunkumais, kuriuos gal ir išspręs palankia prasme.

Dėl šios audiencijos išrupinimo tenka padėkuoti p. Vincui Vytautui Nalivaikai, kuris savo energijos dėka surado progos šiam svarbiam pasimatymui.

KOMUNIZMO APSVARSTYMAI

XX-jo AMŽIAUS
DIDŽIOJI DRAMA

Siame rašinėlyje bandysime pasvarstyti mūsų amžiaus didžiąją dramą — komunizmą tikėjimo šviesoje. Komunizmą imsimė žvelgti iš trijų pusių: ekonominio, socialinio ir religinio ir bandysime ieškoti priemonių jam nugalėti.

KOMUNIZMO
EKONOMINĖ
SANTVARKA

Komunizmą suprasime tik tuomet, kai žvelgsime į anuometinę Rusijos santvarką, kurį carų laikais rėmėsi dvarais ir baudžiauninkais Rusija buvo dvarų ninčiai, kurie dažnai buvo atvykę ir baudžiauninkų kraštas Dvareiš svetur gyvena savo dvaruose, visai nesirūpindami liaudies pakėlimu jos kultūrinimu. Todėl rusų liaudis buvo tamsi, neturėjo galimybės pakilti: ji skurdo lušnose ir savo rūpesčius skandino degtinėje, kurios niekada nerūko. Rusų liaudis todėl neturėjo supratimo geresnio gyvenimo vien tik skurdo ir vargo.

Apie šitą rusų gyvenimą aprašė rūsų didieji rašytojai kaip Tostojus, Gogolis, Dostojevičius, ir kiti, kurie kartu diegė rusų liaudyje nesveiką mesianizmą — kad rusų tauta esanti pašaukta išgelbėti visą pasaulį. To kiose sąlygose pribrendo ir revoliucinės mintys.

Bolševikų partija pasišovė pėtvarkyti visą Rusijos gyvenimą iš pagrindų, saurdant visą carinę tvarką ir ant griuvėsių pastatant naują komunistinę bendruomenę.

Kiek tai kainavo sunku būtų ir apskaičiuoti, nes buvo atimta betkokia nusovybė, netik dvarininkų, bet ir valstiečių ir tai po prievarta ir per kraują. Ukrainoje, kur ūkininkai priešinosi naujai sovjojų santvarkai, visi ūkininkai buvo likviduojami, o nepasėti laukai ir sausros atnešė badą ir marą. Pavyz. 1935 metais Ukrainoje siautė toks didelis badas, kad žmonės valgė gyvulių mėšlą. O tuo tarpu paskutiniai produktai, atimti iš gyventojų, buvo siunčiami į užsienį kaip eksportas "badaujantiems" broliams į Vakarų. Apie tai

smulkiai aprašo Viktor Kravčenko savo knygoje "Aš pasirinkau laisvę".

Rezultate rusų liaudis vietoje caristinės baudžiaivos, per komunistinę santvarką susilaukė naujos vergijos, kuri pavergė netik žmonių turtus, bet ir jų laisvę, sukurdama milžinišką darbo vergų valstybę, kurios priešakyje atsistojo partija. Tiesa, Rusija pradėjo vystyti pramonę, atsirado nauji didžiuliai fabrikai, bet juose dirbo vergai už minimalinį atlyginimą, gyvendami partijos pažadais, kurie niekuomet neišsipildė. Pažadėtas "komunistinis rojus" ant žemės nesimato, vien tik išnaudojimas. Žmogaus paniekinimas ir skurdas. Visi didieji fabrikai gamina karo mašinas, o liaudis turi pusbadžiu gyventi. Vietaje dvarininkų, dabar jų vietoje yra partijos pareigūnai.

SOCIALINĖ RUSIJOS
SANTVARKA

Komunistinėje santvarkoje socialinio gyvenimo pagrinduose buvo padėtas naujas principas paimtas iš Markso "Kapitalo", kur sakoma, kad kapitalistinė santvarka atgyveno savo amžių

ir ji turi pasitraukti iš gyvenimo, jos vietoje turi būti įgyvendinta socialistinė santvarka, kuri remiasi trimis desniais: lygybe, brolybe, laisve ir klasių kova. Šitie desniai buvo paskelbti jau Prancūzijos revoliucijos, bet pilną pritaikymą rado komunistinėje santvarkoje. Viskas labai gražiai skamba teorijoje, bet pažiūrėkime kaip atrodo praktiškai.

Visų pirma komunizmas pasiekti lygybei ir brolybei paskelbė klasių kovą, kuri turėjo sulgyinti visus arba kitaip sakant panaikinti turtuolių klasę ir įtvirtinti darbininkų klasę. Kadangi turtingieji, kaip tokie yra kliūtis į lygybę, tai buvo prieita išvada juos "sunaikinti", iki liks tik darbininkų klasė, kuri galės jausti galutinai "išlaisvinta, sulyginta ir subrolinta, nes netruk dys buržujai.

Todėl prasidėjo įštri klasių kova: kraujas ir ašaros tekėjo per visą kraštą, milijonai žmonių žuvo nelygioje kovoje. Bet ar tuomi buvo atsiekta brolybė, lygybė ir laisvė?! Priešingai darbininkų klasė pasijuto dar didesnėje vergijoje, pasijuto partijos rankose bejėgė ir supan-

čiuota, kuriai buvo leista tikėtai dirbti, be teisės pasiskųsti, be teisės naudotis laisve, be teisės pagerinti savo būvį. Bet partija matydama šią padėtį, dar labiau spaudė darbininkus tuščiais pažadais versdama "aukotis dėl naujo rytojaus", dėl revoliucijos laimėjimo.

Socialinė santvarka pagal Markso ir Engelso teoriją, pagal Lenino suprojektuotą ant popieriaus planą, pasirodė utopija (nesamone). Bet pradėjus eiti tuo keliu, viską sugriovus ir pastačius ant klasių kovos ir lygybės desnio, nebuvo kelio atgal. Šiandien, jei norėtume pakeisti santvarką, reiktų labai pagalvoti, koku būdu. Nes sykį įsibėgėjus vienai santvarkai, ji savaimė rieda savo keliu. Komunistinėje santvarkoje darbo jėga yra pigi, nes ji apmokama tiktai skurdžiu pragyvenimu. Didžioji insdustrija remiasi darbo vergų jėga. O kad darbo klasė nesulaukė rojaus, partijai nei šilta, nei šalta, svarbu, kad jos pareigūnai šiltai ir patogiai įsitaisė.

Sunku įsivaizduoti, kaip tokia nesamone taip ilgai galėjo išsilaikyti. Atsakymas paprastas: tiktai jėga, geležinė lazda, kuri grąšina visiems: "jei nedirbsi, nevalgysi". O žmogui svarbiausia yra bent pavalgyti, todėl ir laikosi vien žmogiškos bairnės jėga. Bet to rusų tauta, kuri nuo amžių įprastusi kęsti skurdą ir vargą, kenčią toliau ir komunistinį jungą.

Kaip ilgai ištvėrs šioji santvarka pavergtose šalyse, kurios buvo įpratusios gyventi demokratiškoje yra kitas klausimas. Reikia manyti, kad komunizmo socialinė gyvenimo forma tose šalyse su laiku turės keistis, ką jau dabar pastebime pavyzdžiui Jugoslavijoje, Lenkijoje, Vengrijoje, kur pamažu vėl grįžtama prie nuosavybės, prie senų tradicijų. Tai yra tik laiko klausimas. Vėliau ar anksčiau komunistinė socialinė santvarka turės subyrėti.

KOMUNIZMO SANTYKIAI
SU RELIGIJA

Komunizmas pirmoje vietoje yra paskelbęs kovą prieš betkokią religiją, vadindamas ją "liaudies opiumu". Komunizmui religija yra todėl nepakeliui, nes ji primena žmonėms jų laisvę, jų teises į nuosavybę, pati religija kaip tokia priešinasi komunistinei pasauležiūrai, kuri pripažįsta tiktai medžiagą, neigdama bet kokį dvasinį pasaulį. Todėl komunistui tikėti į Dievą ir melsis yra laiko gaišinimas, kai tuo tarpu "reikia kurti socialinį rojų ant žemės".

Iš kitos pusės pats komunizmas yra savotiška religija, nes ji nori atstoti tikrąją religiją. Ji nori tvarkyti netik ekonominius žmonių reikalus, bet taip pat kištis į jų vidinius nusistatymus, tvarkyti žmonių protus, juos palenkinti savai doktrinai, tikėti į "komunistinį rojų". Komunistinė religija taip pat pamegdžioja tikrą religiją, jos apeigas, pavyzdžiui vietoje sutvirtinimo sakramento komunistai yra įveda jaunuoliu priesaiką partijai, vietoje moterystės sakramento civilinę metrikaciją su tam tikromis apeigomis, vietoje išpažinties įvestas viešas nusikaltimų prisipažinimas partijos akivaizdoje ir pasižadėjimas pasitaisyti. Vietaje pamaldų įvesti vieši mitngai su dainomis ir ovacijomis,

(Seka 7 puslapy)

Todas las ventajas
están reunidas en el 4L

El Renault 4L abre sus puertas a la felicidad de toda la familia! Cuatro amplias puertas laterales permiten que cada cual entre y salga "por su lado" sin molestar a los demás. Las traseras vienen provistas de cierras de seguridad, para impedir que sus chicos puedan abrirlas desde el interior. Agregue a esto, la seguridad de una marcha firme y sostenida, la suavidad de la suspensión independiente en las cuatro ruedas, la extraordinaria maniobrabilidad y la tracción delantera. Comprobará que el diseño del Renault 4L se ha hecho pensando en ofrecer a Ud. y los suyos, confort, potencia y verdadera SEGURIDAD RENAULT. Visite al Concesionario Renault más cercano y conozca el 4L.

5
puertas
y
7 vidas¡Cuatro puertas
en el buen sentido!

Las cuatro puertas laterales se abren de atrás hacia adelante, en el lógico sentido de la seguridad. Su amplio ángulo de apertura permite un fácil acceso al confortable interior del Renault 4L. Las traseras vienen provistas de cierras especiales de seguridad, para impedir que los chicos puedan abrirlas accidentalmente desde el interior.

¡Las cargas entran
por la puerta grande!

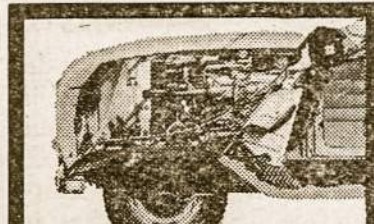
La amplia puerta trasera permite cargar los bultos más complicados sin esfuerzos, solamente deslizando. El espacio para equipaje y el piso completamente plano, proporcionan más lugar y más facilidad para llevar más cosas, por grandes y pesadas que sean. Y sus prácticos asientos desmontables otorgan una nueva ventaja de espacio y confort.

¡Está por encima de
cualquier camino!

Por la potencia de su rendidor y económico motor Ventoux, su piso plano y su gran despeje del suelo de más de 20 cm., el Renault 4L recorre los terrenos más accidentados con absoluta decisión. Por su tracción delantera, el Renault 4L sube la cuesta y no le cuesta, va prendido en las curvas y tira más, aferrándose tenazmente al camino.

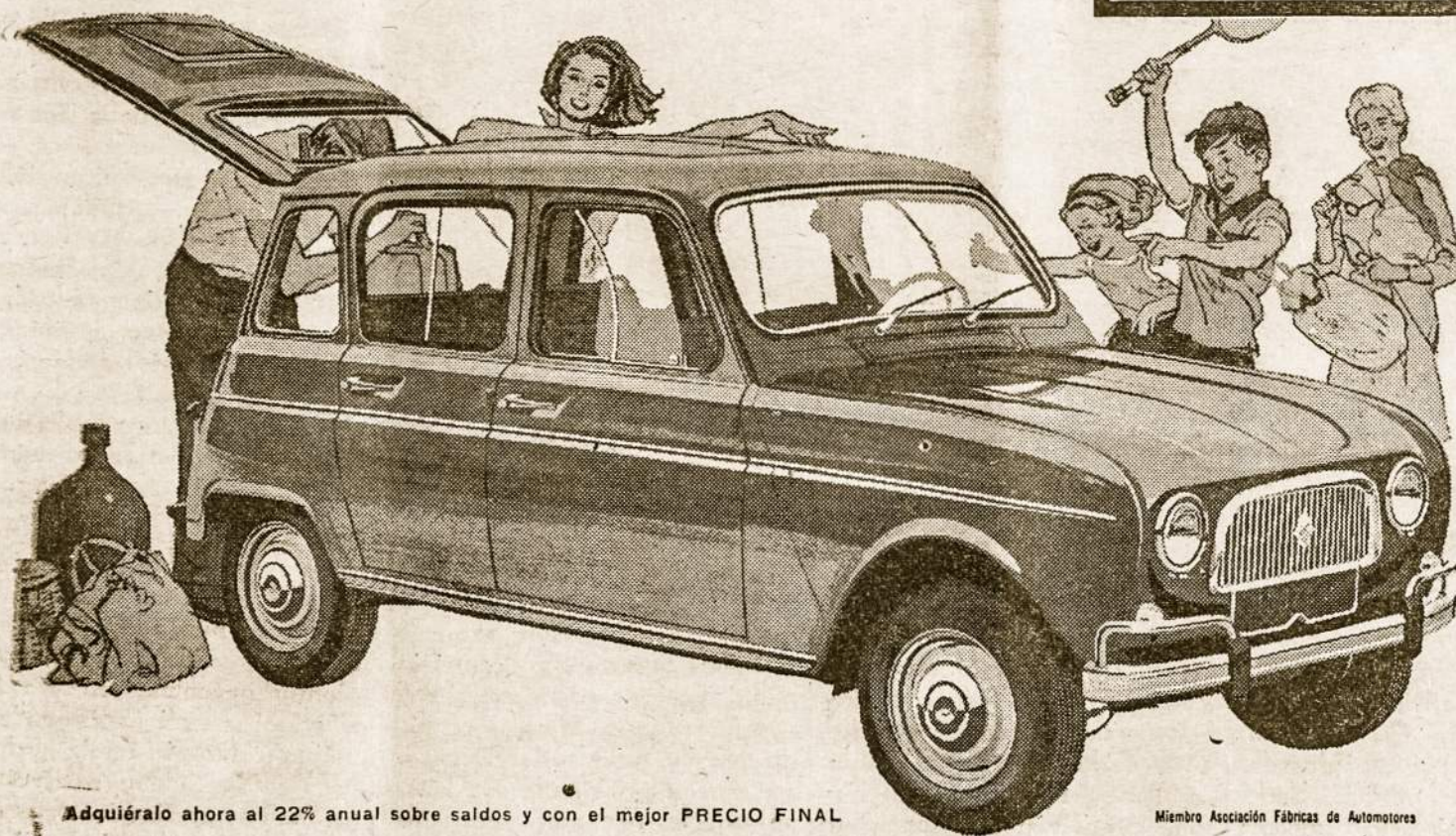
¡Cada rueda tiene
vida propia!

Ud. no se imagina lo suave que es la marcha del nuevo Renault 4L. Prácticamente, borra los baches, empareja el empedrado, endereza las curvas... y produce la sensación de estar viajando sobre una nube. Por otra parte, el juego independiente de cada rueda, con suspensión a barras de torsión, asegura apoyo de todas las ruedas al suelo.

Potente y rendidor

El Renault 4L es casi tres veces más potente que los demás automóviles de su categoría. Su vigoroso motor Ventoux de 33 HP SAE, posee una singular fuerza de arrastre y una insospechada agilidad. Vale la pena recalcarlo: para igualar en potencia al motor de un 4L, hacen falta casi tres motores de cualquier vehículo competidor. Y en materia de economía, el rendimiento del Renault 4L va más allá de lo que Ud. pueda pensar al asegurarse verdadera economía Renault!

Adquiéralo ahora al 22% anual sobre saldos y con el mejor PRECIO FINAL

Miembro Asociación Fábricas de Automotores

